

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2018
8. volební období

235

USNESENÍ
Poslanecké sněmovny
ze 13. schůze
ze dne 25. května 2018

k návrhům Poslanecké sněmovny na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání /sněmovní dokument 731/

Poslanecká sněmovna

předkládá prezidentu republiky podle § 8 zákona č. 157/1994 Sb., o státních vyznamenáních, návrhy na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání, spolu s charakteristikami kandidátů, které tvoří přílohu tohoto usnesení.

Radek Vondráček v. r.
předseda Poslanecké sněmovny

Petr Vrána v. r.
ověřovatel Poslanecké sněmovny

Návrhy na propůjčení nebo udělení státních vyznamenání

I. propůjčení **ŘÁDU BÍLÉHO LVA**

vojenské skupiny

1. plk. Květoslav Prokeš (2. 6. 1897 – 5. 11. 1949)
in memoriam
2. genmjr. Josef Ocelka D.F.C. (12. 3. 1908 – 21. 7. 1942)
in memoriam
3. Josef Bernat (21. 8. 1915 – 30. 5. 2000)
in memoriam
4. arm. gen. Josef Bílý (30. 6. 1872 – 28. 9. 1941)
in memoriam
5. div. gen. Karel Husárek (31. 1. 1893 – 26. 7. 1972)
in memoriam
6. arm. gen. Ing. Vojtěch Boris Luža (26. 3. 1891 – 2. 10. 1944)
in memoriam

občanské skupiny

7. P. ThDr. Anton Gebert (18. 4. 1885 – 18. 5. 1942)
in memoriam
8. Karel Lánský (*6. 7. 1924)
9. Jan Gajdoš (27. 12. 1903 – 19. 11. 1945)
in memoriam

II. propůjčení **ŘÁDU T. G. MASARYKA**

1. P. Karl Schrammel (22. 9. 1907 – 5. 2. 1945)
in memoriam
2. Prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc. (1. 6. 1925 – 20. 12. 2017)
in memoriam
3. Prof. MUDr. Martin Filipec, CSc. (*16. 4. 1955)

III. udělení **MEDAILE ZA HRDINSTVÍ**

1. Štěpán Gavenda (25. 6. 1920 – 28. 6. 1954)
in memoriam
2. Věra Sosnarová (*5. 4. 1931)
3. Jaroslava Doležalová (31. 1. 1925 – 17. 2. 2018)
in memoriam

IV. udělení **MEDAILE ZA ZÁSLUHY**

1. Naděžda Urbášková (*15. 1. 1938) – v oblasti kultury a výchovy
2. Mons. Josef Suchár (*15. 10. 1958) – o územní celek
3. Karel Sýs (*26. 7. 1946) – o literaturu
4. Prof. MUDr. Miloš Pešek, CSc. (1. 10. 1950) – v oblasti vědy
5. Prof. Vadim Petrov (*24. 5. 1932) – v oblasti kultury
6. Jaroslav Falta (*22. 3. 1951) – v oblasti sportu
7. Čestmír Sekanina (*23. 10. 1948) – v oblasti sportu
8. Ester Ledecká (*23. 3. 1995) – v oblasti sportu
9. Josef Klíma (*19. 3. 1951) – za dlouhodobou a příkladnou investigativní novinářskou práci
10. Petr Čech (*20. 5. 1982) – v oblasti sportu
11. Daniel Vávra (*2. 9. 1975) – v oblasti hospodářství, umění a kultury
12. Prof. Ing. Pavel Hobza, DrSc., FRSC, dr. h. c. (*21. 10. 1946) – v oblasti vědy
13. Prof. MUDr. Zdeněk Zadák, CSc. (*3. 4. 1937) – v oblasti vědy

Charakteristiky kandidátů navržených
k propůjčení nebo udělení státních
vyznamenání k řádovému dni 28. 10. 2018

1 **Řád Bílého lva:**

1.1 **plk. Květoslav Prokeš (2. 6. 1897 – 5. 11. 1949), IM**

Navrhovatel: Město Zábřeh

Předkladatel: RNDr. Mgr. František John, Ph.D. (starosta)

Osvojil: Vojtěch Pikal

Květoslav Prokeš absolvoval nejprve vojenskou akademii v Hranicích a později vojenské školy ve Francii, odkud se vrátil roku 1924. Během okupace se zapojil do odboje. Po vypuknutí 2. světové války se připojil k československé armádě, která se formovala v zahraničí. Během války pak působil v hodnosti majora na Středním východě, kde velel motorizovaným jednotkám. Od října 1945 zastával funkci přednosta likvidačního oddělení zahraničního vojska, ale od listopadu 1946 byl přeřazen k řadové službě. Od té doby byl zároveň sledován a po únoru 1948 poslán do výslužby. V květnu 1949 byl zatčen a obviněn z přípravy ozbrojeného protistátního puče (Akce Květa), jehož cílem byla obnova demokratických poměrů v komunistickém Československu. Akce byla prozrazena a 4 dny před jejím plánovaným uskutečněním StB zatkla nejméně 58 osob. Odsouzeno bylo celkem 42 lidí, z toho padlo 6 rozsudků smrti provazem. 5. 11. 1949 byl major Květoslav Prokeš za zločiny velezrady a vyzvědačství spolu s dalšími odsouzenými v Praze na Pankráci popraven.

1.2 **genmjr. Josef Ocelka D.F.C. (12. 3. 1908 – 21. 7. 1942), IM**

Navrhovatel: Igor Ocelka

Osvojila: Věra Kovářová

Igor Ocelka působil jako velitel u 311. bombardovací peruti v RAF během 2. světové války. Během svého působení získal mnoho ocenění. Byl velitelem a pilotem jednoho ze tří letadel, které 10. září 1940 uskutečnily 1. nálet nad území okupované Německem. Tímto náletem se přenesla válka na území okupované Německem a na území Německa, což byl jeden z významných milníků 2. světové války.

1.3 Josef Bernat (21. 8. 1915 – 30. 5. 2000), IM

Navrhovatel: RNDr. Tomáš Bernat

Osvojila: Věra Kovářová

Plukovník v. v. Josef Bernat patřil k nejvýznamnějším a nejstatečnějším čs. bombardovacím pilotům ve 2. světové válce v řadách britského Královského letectva (RAF), který nemalou měrou přispěl k jeho věhlasu. Nesmířil se s nacistickou okupací své vlasti a již v roce 1939 uprchl do zahraničí, aby se připojil ke vznikajícímu odboji. V letech 1941-1942 jako pilot a kapitán letounu vykonal celkem 41 nočních bombardovacích náletů na nacistické Německo a cíle v okupované západní Evropě. Za své činy byl vyznamenán vysoce ceněnou britskou Medailí letectva. Po skončení 2. světové války se s rodinou vrátil do Československa, avšak po únorovém převratu byl donucen opět emigrovat (s emigrací pomohl ještě dalším 21 osobám – osobně pilotoval letadlo, kterým se skupina podařilo opustit Československo). Po návratu do Velké Británie dále působil u RAF. Do své rodné země a navštívit svou rodinu mohl až po roce 1989.

Vynikající válečný letec, plukovník Josef Bernat byl vždy čestným, zásadovým a slušným člověkem a vlastencem, který odmítal totalitní režimy, nacismus i komunismus, a byl dvakrát nucen před jejich vládami odejít ze své vlasti, za jejíž obnovu bojoval. On sám nikdy netoužil po světském uznání, ale jsme přesvědčeni, že mezi žijícími Čechy není mnoho těch, kteří by si zasloužili ocenění a poděkování od naší vlasti tak, jako on.

1.4 arm. gen. Josef Bílý (30. 6. 1872 – 28. 9. 1941), IM

Navrhovatel: Mgr. Karel Bergl

Osvojeno: Jana Černochová, Pavel Růžička, Vojtěch Píkal, Radovan Vích, Pavel Žáček

Armádní generál Josef Bílý bezesporu náleží k nejvýznamnějším českým vojenským osobnostem 20. století. Profesionální dráhu vojáka z povolání zahájil v roce 1888 jako frekventant kadetní školy v Terstu a následně vykonával nejrůznější velitelské funkce u jednotek rakousko-uherské branné moci. Působil rovněž ve štábech a jako vojenský pedagog. První světovou válku prožil na bojištích v Haliči, Karpatech a nakonec na italské frontě.

Po návratu do vlasti se koncem listopadu 1918 přihlásil do vznikající čs. armády a do jejího budování vložil veškeré své dosavadní zkušenosti. Vyvrcholením jeho vojenské kariéry byla v letech 1928-1935 prestižní funkce zemského vojenského velitele v Praze, kde měl možnost zásadním způsobem ovlivňovat mírovou výstavbu čs. armády (v roce 1931 byl v uznání svých zásluh povýšen do hodnosti armádního generála). V polovině 30. let odešel do výslužby. Do činné služby se vrátil nakrátko v době všeobecné záříjové mobilizace v roce 1938.

Nejvýrazněji se generál Bílý zapsal do dějin protinacistického odboje. Krátce po okupaci inicioval vznik vojenské odbojové organizace Obrana národa a stal se jejím prvním velitelem. Pod jeho vedením se utvářela pravidelná podzemní armáda. Během několika měsíců pokryla celé území Protektorátu Čechy a Morava.

Jeho rozsáhlá odbojová činnost se však stala cílem stupňované protiakce nacistického represivního aparátu. Z tohoto důvodu přešel počátkem prosince 1939 do ilegality. Gestapo po něm vytrvale pátralo, až se mu ho nakonec podařilo v listopadu 1940 zatknout v Chlumu u Třeboně. Následně byl vězněn v Praze na Pankráci. Bezprostředně po příchodu Reinharda Heydricha do Prahy byl 28. září 1941 odsouzen stanným soudem k trestu smrti. Rozsudek byl vykonán ještě téhož dne v Praze-Ruzyni. Smrt tohoto významného vlastence se stala jedním z impulzů vzniku myšlenky na atentát na Reinharda Heydricha, který se podařilo uskutečnit 27. května 1942.

1.5 div. gen. Karel Husárek (31. 1. 1893 – 26. 7. 1972), IM

Navrhovatel: Podvýbor pro válečné veterány PS PČR

Osvojeno: Jana Černochová, Pavel Růžička, Vojtěch Pikal, Radovan Vích, Pavel Žáček

Divizní generál Karel Husárek byl jako ředitel opevňovacích prací Hlavního štábu čs. branné moci „otcem“ čs. pevnostního systému z let 1935-1938. Zároveň patřil k nejvýznamnějším vojenským teoretikům a měl zásadní podíl na vývoji čs. operačních plánů v době zvýšeného ohrožení republiky v letech 1933-1938.

V letech 1912-1914 studoval na České vysoké škole technické v Brně. V srpnu 1914 narukoval k c. a k. sapérskému praporu 1 v Krakově, s nímž odjel na ruskou frontu, kde byl v červnu 1916 zajat. Vzápětí se přihlásil do čs. legií v Rusku. V nich působil nejprve u 2. čs. střelecké divize (důstojník samostatné divizní inženýrské roty, od září 1918 náčelník štábu divize). Jako mimořádně schopný důstojník se stal v roce 1919 náčelníkem operačního oddělení ruské Sibiřské armády generála A. V. Kolčaka, od srpna 1919 byl náčelníkem operačního oddělení Čs. vojska na Rusi.

Po návratu do osvobozené vlasti vykonával v letech 1920-1923 funkci velitele ženijního pluku 4 v Bratislavě a následně až do roku 1924 velitele ženijního pluku 5 v Praze. V letech 1924-1926 byl posluchačem Vysoké školy válečné v Paříži (zároveň absolvoval tamní diplomatickou akademii). V letech 1926-1927 byl náčelníkem štábu Zemského vojenského velitelství v Bratislavě. 1929-1930 velitel horského pěšího pluku 3 v Popradu, 1931-1933 profesor strategie a všeobecné taktiky v Kursu pro vyšší velitele v Praze. V letech 1933-1938 byl zařazen k Hlavnímu štábu čs. branné moci, nejprve jako I. zástupce náčelníka Hlavního štábu, od poloviny října 1935 podnáčelník Hlavního štábu (zároveň od 20. 3. 1935 vykonával funkci ředitele opevňovacích prací – ŘOP).

Po Mnichovu vedl vojenskou delegaci v Berlíně, která zásadním způsobem prosazovala zájmy ČSR v době jednání o definitivní hranice vytýčené mnichovskou dohodou. Na podzim 1938 krátce zastával funkci ministra veřejných prací. Od dubna 1939 ředitel filiálky Škodových závodů v Dubnici nad Váhom na Slovensku. V roce 1941 na nátlak Němců z vedení odstraněn a vyšetřován gestapem (obviněn z organizování čs. protinacistického odboje na Slovensku). Od ledna 1942 do května 1945 pracoval v pražském ústředí Škodových závodů. V květnu 1945 se zúčastnil květnového povstání jako člen předsednictva Revolučního národního výboru Škodových závodů. Ještě v květnu 1945 však neočekávaně zatčen, obviněn z údajné kolaborace a čtrnáct a půl měsíce bez soudu protiprávně vězněn. Byl postaven před Národní soud, avšak všechna obvinění se ukázala jako smyšlená a byl proto zproštěn obžaloby. Po propuštění

z vazby však již nebyl povolán do činné služby, po roce 1950 degradován na vojína v záloze a až do smrti šikanován (mimo jiné i v souvislosti s odchodem syna do exilu). Prošel řadou podřadných zaměstnání. V listopadu 1991 byl in memoriam rehabilitován a byla mu navracena hodnost divizního generála.

1.6 arm. gen. Ing. Vojtěch Boris Luža (26. 3. 1891 – 2. 10. 1944), IM

Navrhovatel: Podvýbor pro válečné veterány PS PČR

Osvojeno: Jana Černochová, Pavel Růžička, Vojtěch Pikal, Radovan Vích, Pavel Žáček

Armádní generál Vojtěch Boris Luža byl vynikající frontový velitel a zároveň mimořádná osobnost čs. meziválečného vojenského školství. Za okupace patřil k nejvýznamnějším představitelům domácího odboje, v jehož čele v létě 1944 stanul. Padl v boji s nepřitelem se zbraní v ruce.

Po maturitě na české vyšší reálce v Uherském Brodě pokračoval v letech 1909-1913 ve studiu elektrotechniky na České vysoké škole technické v Brně. V srpnu 1915 padl jako příslušník c. a k. pěšího pluku 35 v Rusku do zajetí a v červenci 1916 vstoupil do 1. srbské dobrovolnické divize v Oděse. Zúčastnil se krvavých bojů v Dobrudži, po nichž v lednu 1917 přešel k čs. legiím v Rusku a byl zařazen ke 2. čs. střeleckému pluku (u této jednotky prošel funkcemi od velitele roty až po zástupce velitele pluku), s nímž se v dubnu 1920 vrátil do vlasti.

Od října 1920 byl velitelem pěšího pluku 5 v Praze a následně v letech 1922-1923 studoval na pražské Válečné škole. V letech 1923-1929 působil u Hlavního štábu v Praze, kde zastával funkci přednosta 3. (operačního) oddělení. V letech 1929-1932 byl velitelem 1. horské pěší brigády v Ružomberku. A v červnu 1932 se stal velitelem pražské Válečné školy. V roce 1935 krátce velel V. sboru v Trenčíně, následně 1935-1937 IV. sboru v Olomouci, a v listopadu 1937 se stal zemským vojenským velitelem v Brně. V září 1938 stanul za všeobecné mobilizace v čele II. armády, která měla bránit severní Moravu. Patřil k nejrozhodnějším odpůrcům mnichovské kapitulace.

Od samého počátku okupace byl napojen na Ústřední vedení Obrany národa, úzké kontakty udržoval s gen. Aloisem Eliášem i s tzv. druhou garniturou Obrany národa. V září 1941 přešel do ilegality, stal se spoluzakladatelem odbojové organizace „Rada tří“ a počítalo se s ním jako s vojenským velitelem domácího odboje. Při přechodu z Čech na Moravu na útěku před gestapem zavražděn protektorátními četníky z Příbyslavi v hostinci obce Hřiště (při akci četníků byl zraněn i Lužův pobočník poručík Josef Koreš, který se poté několik desítek metrů od místa přestřelky zastřelil). Jako pomsta za tento čin byli příslušníci četnické stanice v Příbyslavi 26. 10. 1944 popraveni skupinou partyzánů vedenou nadporučíkem Nikolajem Bachmutským a generálovým synem Radomírem Lužou. V roce 1946 byl in memoriam povýšen do hodnosti armádního generála.

1.7 P. ThDr. Anton Gebert (18. 4. 1885 – 18. 5. 1942), IM

Navrhovatel: Česká biskupská konference

Osvojl: Jiří Mihola

Anton Gebert se narodil roku 1885 na Tachovsku v obci Heiligenkreuz (Chodský Újezd). Roku 1909 byl vysvěcen na kněze a později nastoupil jako katecheta na obecnou a měšťanskou školu v Aši. V roce 1919 se stal profesorem náboženství na učitelském ústavu ve Stříbře, kde se však dostával do národnostních konfliktů s československými úřady. Po obsazení českých zemí nacistickým Německem byl od prosince 1939 ustanoven zastupujícím duchovním posádky Wehrmachtu v Praze, kde se setkával s vyššími důstojníky německé armády, díky čemuž získával informace o aktuální vojenské situaci a mohl vyslechnout mnohá kritická slova i na adresu Adolfa Hitlera. A právě šíření těchto kritických zpráv mu bylo v obžalovacím spisu kladeno za vinu. 7./8. ledna 1941 zatklo A. Geberta Gestapo a obvinilo ho z poslechu zahraničního rozhlasu a šíření „poplašných zpráv“ o nacistickém státu a NSDAP. Odsouzen byl k jednomu roku vězení, avšak po odpykání trestu nebyl propuštěn. V polovině února 1942 byl převezen do terezínské Malé pevnosti a 27. 4. odeslán transportem do koncentračního tábora v Dachau. Během pobytu zde si ale způsobil vážná vnitřní zranění, které vedly k prudkému zhoršení zdravotního stavu a 17. 5. 1942 ke smrti. A. Gebert byl významnou postavou katolického dění v českých zemích v době před 2. světovou válkou a též významnou postavou protinacistického odboje z řad katolické církve.

1.8 Karel Lánský (*6. červenec 1924)

Navrhovatel: Český rozhlas

Předkladatel: Mgr. René Zavoral

Osvojl: Stanislav Berkovec, Vojtěch Píkal

Karel Lánský byl klíčovou osobností týmu rozhlasových pracovníků, kteří v roce 1968 bezprostředně po srpnové invazi vojsk Varšavské smlouvy do tehdejšího Československa s velkým osobním nasazením udrželi v chodu vysílání Československého rozhlasu. Bez ohledu na okupanty i kolaboranty tak zajistili nezávislé informování obyvatelstva a přispěli ke zmenšení chaosu. Karel Lánský se hned 21. srpna 1968 ujal v budově Československého rozhlasu na Vinohradech řízení rádia a vedl ho i za vzniklé dramatické situace kolem budovy na Vinohradské třídě. Byl jedním z těch, kdo zformovali vysílání pro první pookupační dny. Mnozí si přitom uvědomovali, že to může mít pro ně později velké následky. Český rozhlas by chtěl touto cestou symbolicky ocenit nejen Karla Lánského a známé pracovníky tehdejšího rozhlasu, ale i další bezejmenné redaktory, techniky, hlasatele a další. Všichni se totiž podíleli na jednom z nejdůležitějších mezníků celé pětadvacetileté historie Českého rozhlasu.

1.9 Jan Gajdoš (27. 12. 1903 – 19. 11. 1945), IM

Navrhovatel: posl. Jiří Mihola

Předkladatel: posl. Jiří Mihola

Osvojit: Jiří Mihola

Jan Gajdoš byl pedagog, cvičitel, sokolský činovník, účastník odboje ve druhé světové válce, a především dlouholetý významný člen československého gymnastického reprezentačního družstva v období tzv. první republiky ve 20. století, sportovec evropského, až světového formátu. Účastnil se mnoha utkání v mezikosolských závodech, na kolbištích mistrovství Evropy a pěti mistrovství světa. Zúčastnil se dvou olympijských her, v roce 1928 Olympijských her v Amsterdamu, kde získal stříbrnou medaili v družstvu mužů, a v roce 1936 v Berlíně. Vrcholem jeho sportovní kariéry bylo Mistrovství světa konané při příležitosti X. všesokolského sletu v Praze roku 1938 v rámci konání XI. závodů Mezinárodní tělocvičné federace, kde se stal trojnásobným mistrem světa – získal tedy tři zlaté medaile.

Jan Gajdoš se zapojil po okupaci fašisty do odbojové skupiny „Jindra“, ve které v rámci Brna vedl skupinu pro Brno – Židenice a Juliánov. Měl na starosti zpravodajskou činnost, odhalování konfidentů a včasné upozorňování odbojářů, pozorování železnic a odbojovou činnost na nich. V lednu roku 1944 byl zatčen a uvězněn ve třech nacistických káznicích. V důsledku postupu fronty se soud nekonal a v lednu 1945 byl evakuován do Zwickau, kde byl nad ním vynesena rozsudek – trest smrti. Přes velká utrpení se vždy choval velmi charakterně, statečně a čestně i ve velmi těžkých situacích, nikdy nezahlavil! Díky rychle postupující Rudé armádě však již nedošlo k vykonání rozsudku a byl spolu s ostatními vězni osvobozen. Umírá s velmi podlomeným zdravím 19. 11. 1945.

2 Řád T. G. Masaryka:

2.1 P. Karl Schrammel (22. 9. 1907 – 5. 2. 1945), IM

Navrhovatel: Česká biskupská konference

Osvojit: Vojtěch Pikal

Karl Schrammel v roce 1927 vstoupil do kněžského semináře v Olomouci. V roce 1932 byl vysvěcen na kněze a v téže roce byl povolán do funkce prefekta (vychovatele) v německém Arcibiskupském chlapeckém semináři v Bruntále. 7. 7. 1941 byl K. Schrammel zatčen. Pro své pevné lidské a křesťanské postoje byl označen jako společností nebezpečný „sabotér“ a byla na něj uvalena ochranná vazba. Téměř 4 měsíce byl vězněn a koncem října 1941 byl převezen do koncentračního tábora v Dachau. V táboře se ihned zapojil mezi vězně, kteří, v rámci možností, aktivně pomáhali všem potřebným. V září 1943 byl nešťastnou náhodou zachycen jeho dopis, ve kterém popisoval zločiny SS v koncentračním táboře. Po té byl K. Schrammel vyslýchán a 5. 2. 1945 nacisty zavražděn v Buchenwaldu.

2.2 Prof. MUDr. Rajko Doleček, DrSc. (1. 6. 1925 – 20. 12. 2017), IM

Navrhovatel: posl. Leo Luzar

Osvoжил: Stanislav Berkovec, Leo Luzar

Prof. Doleček byl český lékař česko-srbského původu, byl autorem více než 200 odborných knih, popularizoval endokrinologii, diabetologii, zdravou výživu a dietologii, zejména v televizi a v populárně naučných knižních publikacích. Rajko Doleček studoval medicínu v Bělehradě, lékařská studia dokončil na Karlově univerzitě v Praze. Od počátku své medicínské kariéry pracoval v Ostravě, zprvu na interním oddělení tamější nemocnice, později na interní klinice Fakultní nemocnice Ostrava. Od 70. let 20. století prezentoval v Československé televizi vzdělávací cykly zaměřené na problematiku nadváhy, cukrovky, hormonálních poruch a stárnutí. Nejznámější byl Nebezpečný svět kalorií, který se zaměřil na nadváhu a zdravou životosprávu. Na stejná témata vydal několik populárně naučných knih. V osvětové činnosti pokračoval i po revoluci. Vydal další dietní příručky a věnoval se dietnímu poradenství na internetu. Lékařskou práci zahájil 29. října 1950, patřil k nejdéle praktikujícím lékařům. Ordinoval ještě několik měsíců před svou smrtí v roce 2017, což znamená, že lékařskou praxi vykonával neuvěřitelných 67 let. Profesor Doleček oslovil svou prací generace našich spoluobčanů a dodal jim sílu a důvěru v sebe sama. Svým optimismem, vírou ve spravedlnost a humanitou byl příkladem hodným následování. Zároveň to byl velký zastánce a propagátor Česko-Srbských vztahů a byl velkým odpůrcem občansko-etnicko-náboženských válek v bývalých zemích Jugoslávie.

2.3 Prof. MUDr. Martin Filipec, CSc. (*16. duben 1955)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvoжил: Vojtěch Píkal

Prof. MUDr. Martin Filipec, CSc. je český oftalmolog a vědec, který se zaměřuje na oční imunologii a zevní choroby oka. V mikrochirurgii především na transplantaci rohovky, chirurgii šedého zákalu, glaukomu a rekonstrukční chirurgii předního segmentu oka. Věnuje se také na léčbu dioptrickým vadám. V roce 2001 založil Oční tkáňovou banku při Všeobecné fakultní nemocnici v Praze a také oční kliniku Lexum (1993), jednu z největších ve střední Evropě.

Zúčastnil se také několika zahraničních pracovních misí v rozvojových oblastech světa. V roce 1997 ošetřoval příslušníky kmenů Samburu a Turkana v italské misijní nemocnici vesničky Wamba (Keňa). Následující rok 1998 navštívil oblast Sierra Parima na hranicích Brazílie a Venezuely, kde monitoroval incidenci oční slepoty (onchocerkíazy) v okolí jednoho z přítoků Orinoca mezi indiány kmene Yanomami. V roce 2005 se podílel na humanitárním projektu Adžamal v Afghánistánu. V Kábulu transplantoval rohovku chlapci tohoto jména a zaškolil místní specialisty. Od té doby se do Kábulu několikrát vrátil v rámci vzdělávání místních lékařů.

3 Medaile za hrdinství:

3.1 Štěpán Gavenda (25. 6. 1920 – 28. 6. 1954), IM

Navrhovatel: posl. Věra Kovářová

Osvojila: Věra Kovářová

Štěpán Gavenda se aktivně účastnil nejdříve odboje proti nacistům a po únorovém komunistickém převratu v roce 1948 se účastnil tzv. třetího odboje a byl přezdíván jako „agent chodec“. Několikrát byl za své činy zatčen a dvakrát odsouzen k trestu smrti, který byl roku 1954 vykonán. Během své odbojové činnosti pomohl uprchnout skupině neodsunutých Němců do západního Německa. Po návratu byl zatčen a při útěku pomohl k útěku dalším přátelům. Po této události pomohl k přechodu státní hranice na západ mnoha dalším lidem, kteří museli uprchnout z tehdejšího Československa. Při svém dalším zatčení se nenechal zlomit tvrdými praktikami výslechů StB, za což dostal trest smrti, který byl následně „zmírněn“ na doživotí. Po svém dalším útěku v odbojové činnosti nepřestal i přes vědomí hrozícího trestu smrti. Při dalším přechodu hranice byl zadržen a následně roku 1954 popraven.

3.2 Věra Sosnarová (*5. 4. 1931)

Navrhovatel: Oldřich Křepelka

Osvojil: Jiří Mihola

Věra Sosnarová dodnes organizuje besedy, kde autenticky vypráví o svém životě, který poznamenal rok 1945, kdy byla společně se svou matkou a sestrou odvečena příslušníky Rudé armády do Sovětského svazu. 19 let čelila zneužívání a byla vystavena nelidským životním podmínkám. Svůj osud rovněž popsala v knize „Krvavé jahody“. Celou dobu po návratu zpět do Československa pod hrozbou opětovného odvečení do Sovětského svazu o svém osudu mlčela. I přesto, že příběh paní Sosnarové je veřejnosti znám, dosud se nedočkala žádné finanční kompenzace a ani vyznamenání.

3.3 Jaroslava Doležalová (31. 1. 1925 – 17. 2. 2018), IM

Navrhovatel: posl. Ing. Radek Zlesák

Předkladatel: posl. Stanislav Berkovec

Osvojit: Stanislav Berkovec

Riskovala život, aby pomohla lidem, které téměř neznala. V roce 1944 ukrývala pětiletou Jaroslavu Wilhelmovou, jejíž matka, Židovka, musela odjet do koncentračního tábora. Protože hrozilo, že dívka bude odvedena také, ujala se jí. Pomoc jiným lidem, ať už Židům, Čechům, Rusům či Němcům, vždy považovala za naprosto přirozenou věc.

4 Medaile za zásluhy:

4.1 Mgr. Naděžda Urbášková (*15. 1. 1938)

Navrhovatel: Česká biskupská konference

Osvojit: Jiří Mihola

Naděžda Urbášková pochází z Nového Jičína. Po gymnáziu vystudovala Vysokou školu pedagogickou v Praze, obor hudební výchova a čeština. Po ukončení studia byla na základě konkurzu přijata do České filharmonie, Českého pěveckého sboru, vedeného profesorem Josefem Veselkou. Z rodinných důvodů odešla do Ostravy a učila na pedagogické škole a gymnáziu. Později přešla do České televize, televizního studia Ostrava, kde od roku 1971 do r. 2003 pracovala jako dramaturgyně, moderátorka a scénáristka. Po smrti manžela začala spolupracovat s mladými lidmi a stála u zrodu Studia Telepace (křesťanská televize Noe), kde působí dodnes. Svým pedagogickým úsilím vychovala řadu mladých tvůrců a osobností, podnítila vznik Televize Noe (televize s křesťanským zaměřením). Velmi významné bylo její působení v ostravském studiu České televize.

4.2 Mons. Josef Suchár (*15. 10. 1958)

Navrhovatel: Česká biskupská konference

Osvojit: Jiří Mihola, Vojtěch Pikal

Mons. Josef Suchár se vyučil elektrikářem a 15 let pracoval v továrně Zetor, Transporta a Kovopodnik. V roce 1986 byl tajně vysvěcen na kněze. V roce 1990 byl zapojen do kněžské služby v královéhradecké diecézi. Kromě toho, že je farářem v několika vesnicích v orlických

horách, je dlouholetým prezidentem Diecézní charity Hradec Králové. Na počátku 90. let stál u zrodu Sdružení Neratov. Přesvědčil první rodiny, aby se do Neratova přestěhovaly, a na faře poskytuje druhou šanci lidem, kteří v běžné společnosti neuspěli (zejména mentálně postiženým). Dodnes se aktivně podílí na obnově Neratova vlastní fyzickou prací i duchovním vedením. Právě díky němu má dnes Neratov 60 stálých obyvatel a místní sdružení přes 100 zaměstnanců, z toho přes 80 s postižením. Toto sdružení provozuje chráněné dílny, jídelnu, charitativní obchod, rekreační zařízení..... Mons. Suchár se podílel i na vybudování školy pro 500 dětí v indické obci Mansapur. Za svou činnost v oblasti sociální péče byl v roce 2018 oceněn Stříbrnou pamětní medailí Senátu. Mons. Suchár svou mnohaletou činností přispívá k sociálnímu a regionálnímu rozvoji Královéhradeckého kraje, přispívá k pozitivní proměně místa Neratov.

4.3 Karel Sýs (*26. 7. 1946)

Navrhovatel: Michal Černík (místopředseda Unie českých spisovatelů, básník a autor knížek pro děti)

Předkladatel: Leo Luzar

Osvožil: Stanislav Berkovec, Antonín Staněk

Karel Sýs patří k nej přednějším a nejoriginálnějším současným českým básníkům. Vydal přes dvacet básnických sbírek, několik básnických próz, publicistické knihy politických glos a komentářů, knihy esejí o výtvarném umění a literatuře, řadu historických knih, epigramy, ale i poetické knížky pro děti a překladové knihy, převážně francouzské poezie. Sýsovo dílo čítá na sedm desítek knižních titulů různých literárních žánrů. Jeho verše byly přeloženy do více než dvaceti jazyků. Karel Sýs vystudoval zahraniční obchod na Vysoké škole ekonomické v Praze, avšak většinu života pracoval a pracuje jako časopisecký redaktor v různých funkcích v kulturních a literárních týdenících jako Tvorba a Kmen, v současné době řídí literární přílohu Haló novin nazvanou Literatura - Umění - Kultura (LUK). V roce 1999 inicioval s několika dalšími spisovateli založení Unie českých spisovatelů a dodnes je jejím předsedou. Unie českých spisovatelů spolu se Spolkem slovenských spisovatelů ho v prvním desetiletí našeho století několikrát navrhly na udělení Nobelovy ceny za básnické dílo. Jako jeden z mála českých literátů si zachoval kritické myšlení k současnému politickému dění u nás i ve světě - například patřil k několika spisovatelům, kteří veřejně odsoudili válečnou agresi proti bývalé Jugoslávii a proti Iráku.

4.4 Prof. MUDr. Miloš Pešek, CSc. (1. 10. 1950)

Navrhovatel: posl. PhDr. Ing. Jiří Valenta

Osvožil: Jiří Valenta

Prof. Pešek je mezinárodně uznávaný odborník v oblasti imunoterapie nádorových onemocnění, který se v této oblasti intenzivně zabývá genetikou nádorových onemocnění a molekulárně cílenou léčbou nádorů. Během své mnohaleté profesní kariéry vychoval několik desítek odborníků v oboru pneumologie a fizeologie. Je pravidelným a přispívajícím účastníkem mezinárodních seminářů. V oboru bronchologie se zaměřuje na kryoterapii, laserovou koagulaci a v neposlední řadě na laserovou hypertermii. Prof. Pešek byl v 90. letech také členem mezinárodního lékařského onkologického konzilia prezidenta republiky Václava Havla, a to jako jeden z jeho původních šesti českých konziliářů. Za uplynulých 20 let provedl již více než 40 000 specializovaných konziliárních vyšetření. Vydal kolem dvou set tuzemských publikací a kolem stovky publikací zahraničních. Mimo mnoha jiných významných funkcí je národním delegátem ČPFS za ČR do Evropské respirační společnosti. Je držitelem medaile ČLS JEP, dvou medailí LF UK v Plzni a v neposlední řadě obdržel ocenění vydavatelů časopisu Cancer genetics za odborné příspěvky v oblasti genetiky karcinomů.

4.5 Prof. Vadim Petrov (*24. květen 1932)

Navrhovatel: Libuše Benešová

Předkladatel: posl. Miroslava Němcová

Osvojila: Miroslava Němcová

Prof. Vadim Petrov je významný český hudební skladatel a hudební pedagog, jehož rozsáhlé skladatelské dílo se vepsalo hluboce do českého hudebního a kulturního života a jehož dílo pedagogické ovlivnilo několik generací českých hudebníků. Vadim Petrov je autorem bezmála 1400 titulů a stále skládá a koncertuje. Jeho tvorba má velmi široký až neuvěřitelný rozsah a záběr - od symfonické hudby přes církevní skladby a písně k šansonu. Podstatnou část díla V. Petrova tvoří hudba filmová, hudba k televizním pohádkám a inscenacím, kresleným filmům, k rozhlasovým a divadelním hrám. V. Petrov je průkopníkem českého hudebního vzdělávání v oblasti skladby, aranžování, dirigování, hry na hudební nástroje se zaměřením na jazz, zpěv, scénický i společenský tanec a herectví pro tzv. divadla malých forem. Počátek tohoto pedagogického úsilí byl v lidové konzervatoři, kterou V. Petrov založil v roce 1958 při Městském domě osvěty v Praze. Mezi její absolventy patří značná část českých umělců populární hudby posledního půlstoletí.

4.6 Jaroslav Falta (*22. březen 1951)

Navrhovatel: Ivo Helikar

Předkladatel: posl. Stanislav Berkovec

Osvojit: Stanislav Berkovec

Zatímco na některé významné špičkové československé sportovce náš stát nezapomněl, případ ve své době nejlepšího světového motokrosového jezdce a vicemistra světa této prestižní neolympijské motocyklové disciplíny, Jaroslava Falty, zůstává stále ještě nedořešený. Falta se stal v celostátní motoristické anketě tzv. „Motokrosařem století“, mezi motocyklovými sportovci všech disciplín obsadil druhé místo, hned za legendárním Františkem Šťastným a před další československou legendou, desetinásobným mistrem Evropy v terénních motocyklových soutěžích a šestinásobným vítězem Mezinárodní šestidenní motocyklové soutěže enduro, Květoslavem Mašitou. Faltův příběh dodnes rezonuje v motoristických sportovních kruzích po celém světě, ještě stále se o něj zajímá nejen Evropa, ale například i USA nebo Austrálie. I když se už dnes po čtyřiačtyřiceti letech jistě nedá zcela odčinit křivda, která byla v roce 1974 na tomto sportovci spáchána sovětskou výpravou a potom zejména československými svazarmovskými funkcionáři, státní vyznamenání by přinejmenším upozornilo na to, že zástupcům České republiky není lhostejné, jak se zachovali jejich českoslovenští předchůdci v sedmdesátých letech minulého století a byla by pro bývalého, letos už sedmašedesátiletého motokrosaře Faltu určitou formou satisfakce za křivdu, která na něm byla spáchána.

4.7 Čestmír Sekanina (*23. říjen 1948)

Navrhovatel: František Šerka

Předkladatel: posl. Jiří Mihola

Osvojit: Jiří Mihola

Pan Čestmír Sekanina se narodil jako páté dítě s celkem šestnácti dětmi manželům Hedvice a Jiřímu Sekaninových v obci Suchý v okrese Blansko. Po absolvování základní školní docházky se vyučil horníkem. Tuto práci vykonával do roku 1970, kdy uzavřel manželství se svojí současnou ženou Marií Oujeskou. Po té odchází pracovat jako traktorista do JZD Žďárná. V roce 1971 se jim narodí syn Čestmír a o pět roků později dcera Marie. Roku 1975 zakládá ve Žďárné oddíl vzpírání, který vede do roku 1978, kdy odchází pracovat na střední odborné učiliště zemědělské v Boskovicích, kde si doplňuje vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Rovněž i tam zakládá tam oddíl vzpírání, který vede dodnes. Všechn svůj volný čas věnuje studentům a po roce 1989 i žákům základních škol. V témže roce odchází pracovat na tehdejší MNV v Boskovicích, kde je i přes svůj věk stále pracuje.

4.8 Ester Ledecká (*23. březen 1995)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvojit: Stanislav Berkovec, Vojtěch Píkal

Ester Ledecká je česká snowboardistka a alpská lyžařka. Na Zimních olympijských hrách 2018 v Pchjongčchang získala dvě zlaté medaile, když nejprve vyhrála superobří slalom v alpském lyžování a o týden později ovládla paralelní obří slalom na snowboardu. Jako první sportovec v olympijské historii tak vyhrála na jedné zimní olympiádě disciplíny s různým vybavením. Po Anfise Rezcovové se stala druhou olympioničkou, která získala zlaté medaile ve dvou různých sportech, a vůbec první ženou, které se to podařilo na jedné zimních olympijských hrách. Je i prvním českým alpským lyžařem, který vyhrál olympijské zlato, a prvním olympionikem v historii, startujícím v lyžařských i snowboardových disciplínách. Ve snowboardingu je také mistryní světa z paralelního a obřího paralelního slalomu. V letech 2016 a 2017 vyhrála anketu Král bílé stopy.

4.9 Josef Klíma (*19. březen 1951)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvojit: Stanislav Berkovec, Vojtěch Píkal

Josef Klíma je český investigativní novinář, spisovatel a televizní reportér. Je nositelem novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky (2006) a Ceny Jana Beneše (2009). Získal 5 ocenění TýTý za osobnost televizní publicistiky, jedno jako absolutní vítěz.

4.10 Petr Čech (*20. květen 1982)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvojit: Vojtěch Píkal

Petr Čech je český fotbalový brankář a bývalý reprezentant. V současnosti je brankářem anglického Arsenalu. Mistr Evropy hráčů do 21 let z roku 2002. V minulosti působil v týmech Viktorie Plzeň, Chmelu Blšany, Sparty Praha, Rennes a Chelsea FC. Všeobecně je považován za jednoho z nejlepších fotbalových brankářů na světě. Po Milanu Barošovi, Vladimíru Šmicerovi a Marku Jankulovském se stal v roce 2012 čtvrtým českým vítězem prestižní Ligy mistrů. Klubový rekord Chelsea FC v počtu vychytaných nul ve všech soutěžích, který držel s 208 čistými konty Peter Bonetti, překonal 11. ledna 2014. Je držitelem rekordu anglické Premier League v počtu vychytaných čistých kont. Ze všech fotbalistů má na kontě nejvíce zápasů za českou fotbalovou reprezentaci (celkem 124).

4.11 Daniel Vávra (*2. září 1975)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvoji: Vojtěch Píkal

Daniel Vávra je český videoherní scenárista, designér a spolumajitel firmy Warhorse Studios. Mezi jeho nejznámější díla patří videohra Mafia: The City of Lost Heaven. Od roku 2011 pracoval na RPG hře Kingdom Come: Deliverance. Hra vyšla v únoru 2018 a hned velmi zaujala. Obsadila přední příčky herních hitparád v některých zemích Evropy.

4.12 Prof. Ing. Pavel Hobza, DrSc., FRSC, dr. h. c. (*21. 10. 1946)

Navrhovatel: posl. Vojtěch Píkal

Osvoji: Vojtěch Píkal, Antonín Staněk

Národní cenu Česká hlava za rok 2008 získal prof. Ing. Pavel Hobza, DrSc, FRSC za jeho celoživotní vědecký přínos v oblasti výpočetní a teoretické chemie. Proslulost si profesor Hobza získal především díky objevu nepravé vodíkové vazby. Tím vzbudil ve světové vědecké obci velký ohlas, neboť do té doby se předpokládalo, že v oblasti vodíkových vazeb není možné dojít k novým poznatkům. Profesor Hobza zpochybnil do té doby nejzákladnější dogma vodíkové vazby, a jeho teorii brzy potvrdily i laboratorní experimenty. K jeho dalším významným vědeckým počínům patří také objasnění role patrových interakcí v DNA a proteinech a také vysvětlení úlohy dispersní energie v biomakromolekulách.

4.13 Prof. MUDr. Zdeněk Zadák, CSc. (*3. 4. 1937)

Navrhovatel: posl. Antonín Staněk

Osvoji: Antonín Staněk

Původně vojenský lékař, zabývá se gerontologií, interním lékařstvím, se zvláštní specializací na problematiku umělé výživy a metabolických chorob. Vedoucí Centra pro výzkum a vývoj LFUK a FN v Hradci Králové. Člen odborných společností a redakčních rad u nás i v zahraničí. Je autorem deseti knih a několika patentů. V roce 1994 založil nadaci pro rozvoj v oblasti metabolismu, výživy a gerontologie. Cílem nadace je podporovat vzdělávání zdravotních sester, dietních terapeutů a tím dosáhnout jejich špičkové odborné, jazykové a etické úrovně.